

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 38 din, polletno 20 din,
četrtletno 11 din; inozemstvo 76 din
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon 21-18

Cene inseratom: Cela stran
3000 din, pol strani 1500 din, četrt
strani 750 din, osminka strani 400 din
— Mali oglasi posamezna beseda za
naročnika 1 din, za nenaročnika 2 din

Vojna pozorišča v Albaniji in Afriki

Napori Italijanov v Albaniji

Italijanska protiofenziva

Novi vrhovni poveljnik italijanskih čet v Albaniji, general Cavallero, je pripravil načrt za italijansko protiofenzivo, ki je pričela dne 22. januarja na osrednjem frontnem odseku severno od Klisure. Italijani so spravili na to bojišče veliko čet z drugih frontnih delov in iz zaledja. Odločeni so, da tu ne samo zaustavijo nadaljnje napredovanje grških čet, ampak da jih potisnejo dalje nazaj, s čemer bi v ugodnem primeru lahko prisilili Grke tudi do umika ob morju. Ako bi se ta načrt uresničil, bi bila odvrnjena vsaka nevarnost za Valono in Berat.

Italijanski vrhovni poveljnik Cavallero bo skušal storiti vse, da prepreči grški predor

do teh dveh izredno važnih mest in postojank v Albaniji.

Prvi del italijanske protiofenzive na osrednjem frontnem odseku je izzval krvave boje, najbrž najbolj srdite v vsem dosedanjem poteku spopadov med Italijani in Grki, vendar ti napadi niso dosegli zaželenega uspeha. Grki so odbili doslej vse italijanske napadalne sunke. Na nekaterih mestih so se sicer morali trenutno za malenkost umakniti, toda v protinapadih niso zopet zavzeli samo prejšnjih položajev, ampak so prisilili Italijane, da so se umaknili iz nekaterih svojih starih postojank.

Grki se na jugovzhodu tudi počasi bližajo obmorskemu pristanišču Valona.

Če se bo Grkom posrečilo, da zlomijo italijansko protiofenzivo, bosta Valona in Berat kmalu v grških rokah.

ob obali, kakor tudi cesto, ki gre vzporedno z glavno cesto v razdalji kakih 25 km globlje proti notranjosti Libije.

Zasedba Derne in pred Bengazijem

Angleži so nadaljevali prodiranje po zavzetju Tobruka. Tri dni po padcu Tobruka so zasedli angleški motorizirani oddelki pristanišče in letališče v Derna, ki leži 160 km zapadno od Tobruka. Italijani so ob bliskovitem bližanju angleških čet izpraznili Derno, katero so zasedli 26. januarja zjutraj po kratki borbi močni motorizirani angleški oddelki in tanki.

Iz Tobruka pa niso usmerili Angleži bliskovitega prodiranja samo ob obali Sredozemskega morja, ampak so krenili v južno-zapadni smeri proti glavnemu mestu Libije Bengazi. Dosegli so najplodovitejše pokrajine italijanske Libije in se pripravljajo, da naskočijo prestolno mesto Bengazi. Angleška armada je prišla v ozemlje, ki ima dovolj vode. Preskrba z vodo je najtežavnejše vprašanje bojevanja v puščavskih predelih. Z zajetjem številnih in izdatnih studencev ne bo treba več dovažati vode za čete, s čemer bo napredovanje še bolj pospešeno.

Angleško letalstvo spremlja in podpira kretanje čet in neprestano bombardira sovražna letališča.

Povdarka vredno je še to dejstvo, da je zajela angleška vojska pri prodiranju preko puščave številne osamljene italijanske posadke, druge pa odrezala od zaledja tako, da se bodo morale zaradi pomanjkanja živil in vode vdati. V odseku pred Bengazijem je pričakovati v najkrajšem času važne dogodke. (K dogodkom od Tobruka do Bengazija glej v današnji številki na strani 7 objavljen zemljevid.)

Napadi na Eritrejo, Abesinijo in Somalijo

Posrečena ofenziva angleškega generala Wawella na severu Afrike je razgibala angleško napadalno podjetnost tudi na afriškem vzhodu. Na vzhodu je pričela proti italijanski afriški kolonialni posesti ofenziva iz treh smeri.

Iz angleškega Sudana, in sicer iz mesta Hartum ob Modrem Nilu in iz obmejne trdnjave Kasala prodirajo Angleži v italijansko najstarejšo afriško kolonijo Eritrejo z glavnim mestom Asmara. Tamkajšnji dve italijanski diviziji se umikata zelo naglo proti eritrejskemu železniškemu oporišču Agordat.

Iz nekega abesinskega kraja vodi drugo ofenzivo bivši abesinski cesar Haile Selasie. Izhodišče tega pohoda je angleška trdnjava Gallabat. Abesincem, ki so oboroženi z angleškim orožjem, poveljujejo avstralski častniki. Prvi abesinski odredi so namenjeni v notranjost Abesinije, v kateri je na vseh koncih ter krajih — po inozemskih poročilih — razpihana vstaja proti Italijanom.

Tretji angleški napadalni sunek je usmerjen iz angleške kolonije Kenija proti italijanski Somaliji ob Indijskem oceanu.

Z omenjeno trojno ofenzivo na afriškem vzhodu so v najresnejši nevarnosti italijanske kolonije: Eritrejo, Abesinijo in Somalijo.

Angleška ofenziva v Afriki

Angleži zavzeli Tobruk

Zadnjič smo napovedali, da bo angleška vojska napravila končni napad na libijsko obmorsko pristanišče ter trdnjavo Tobruk in jo zavzela. Naša napoved se je tudi izpolnila.

Napad se je zavlekel radi peščenih viharjev, ki so onemogočali oblegovalcem izgled. Prvi lepši dan 21. januarja zjutraj so porabile čete angleškega generala Wawella, da so navalile po 20 dnevni oblegi in popolni obkolitvi 150 tobruških utrdb, katere so bile za glavni naskok razrahljane z bombardiranjem iz angleških topov, letal in bojnih ladij.

Omenjenega jutra so izvršile napad na Tobruk tri avstralske divizije, pojačene z dvema polkoma težkega topništva. Poleg tega sta napadli dve oklopni diviziji in francoske motorizirane edinice generala De Gaullea. Že prvi naval je prebil sovražno utrjeno črto v globino 16 km. Prvi angleški napadalni oddelki so zavzeli po predoru trdne postojanke nad mestom Tobruk, od katerega so bili prvi dan navala oddaljeni komaj 5 km. Nočno tema je onemogočila nadaljnje prodiranje, ki se je pa nadaljevalo 22. januarja in je bilo zaključeno po 30 urnih bojih s predajo Tobruka.

Ujetniki in plen

Ujetih je bilo nad 25.000 mož. Med ujetniki je poveljnik armadnega zbora, divizionar, dva nadaljnja generala, en admiral ter večje število generalštabnih častnikov suhozemske vojske in mornarice. Skupno je bilo ujetih v Tobruku osem častnikov z generalsko šaržo. Med vojnim plenom je nad 200 topov in različnih vojni material. Italijani so izgubili v tobruški luči 9000 tonsko križarko »San Giorgio«, ki je bila zgrajena leta 1910., in je igrala važno vlogo kot admiralska ladja v vojni s Turki za Tripolis in Libijo pred 28 leti. Poleg te ladje sta se nahajali v pristanišču še dve manjši vojni ladji, tri trgovske ladje in ena podmornica.

Kakor smo poročali že v zadnji številki »Gospodarja«, so Angleži zelo skrbno pripravili

naskok, da ne bi imeli preveč žrtev med vojaštvom. Poročajo, da ima angleška vojska pri vsem velikem podjetju okrog 500 mrtvih in ranjenih.

Italijanske izgube od 9. decembra do sedaj

Angleži uradno poročajo, da je v teku njihove ofenzive od 9. decembra do sedaj izgubil italijanski maršal Graziani 11 divizij, kar znači dve tretjini italijanske vojske v Libiji. Teh 11 divizij je bilo ali uničenih, ali ujetih, ali razpršenih. Približno sto tisoč italijanskih vojakov je padlo v angleško ujetništvo.

Vsestranski pomen Tobruka

Ameriško in ostalo inozemsko časopisje poroča, da je padec trdnjave Tobruk dal armadi angleškega generala Wawella novo naravno pristanišče, ki je služilo doslej Italijanom kot važno pomorsko oporišče. To pristanišče so Italijani izvrstno utrdili in dopolnili z letališči, skladišči goriva, radijsko postajo in z drugimi modernimi napravami. Že v zimi 1935/36 sredi vojne z Abesinijo so zbrali Italijani v Tobruku več deset tisoč mož, ki so bili pripravljeni za pohod na Egipt v primeru, da bi bili Angleži zaprti italijanskim ladjam prevoz skozi Sueški prekop in proti abesinskemu ozemlju.

Po podpisu angleško-italijanskega sporazuma leta 1937. so se vršile med Tobruk in Sicilijo velike vaje italijanske vojne mornarice in se je zbralo v tobruškem pristanišču do 50 vojnih ladij in med temi križarke po 20.000 ton. Že iz tega je razvidno, kako važno oporišče je bil Tobruk za italijansko afriško armado. — Tobruk so osvojili Italijani 4. oktobra 1911 v vojni s Turčijo. Danes je Tobruk moderno mesto z 10.000, večinoma muslimanskimi prebivalci brez vojaštva. Okolica je popolna puščava. — Za angleško armado predstavlja Tobruk neprecenljivo pridobitev kot zvezna točka v pomorski oskrbovalni poti ter kot dopolnitev kopninske oskrbovalne poti, vodeče od Marse Matruha preko Bardije do Tobruka. Tobruk pa tudi obvladuje glavno cesto, ki teče